

Erdélyi Híradó

Kedden, $\frac{3}{22}$ (Mártius' 22-dikén) 1831

Nagybritannia—Frantziaország—Belgaország—Németország—Burkusország—Olaszország
Lengyelország—Erdélyország—Mértéktár, II-dik Köt. 177 -- 192 lap.

NAGYBRITANNIA

A' Kintstár-Kantzlerje így biztatja a' Parlamentet a' háború' ki nem-ütésével, a' többek közt: "Ámbár minden szabad ember örvend a' győzdelmen, melyet a' konstitutiós szabadság a' Bourbonok' és a' Jesuitismus' próbatételein nyert; éppen úgy ne felejsük-el azon megaláztatást, mely alati Németország és sok más tartományok sohajtoztak, midőn az idegenek' fegyverei azt iga alatt tartották. El fogják már a' nemzetek igazítani tudni az ő' ügyök bajokat saját háztájéjkaikban és igasságos panasszaikban: hanem, vajha elébb minden igasságtalanságot elfelejtenének, valamikorsaját földjökötől kell az idegeneket eltartóztatni. Sok nemzetek nyilvános hajlandósága' mellett, a' mostani Frantziaországnak, bizonytalansintsen hívebb szövetségese Angliánál e' mostani kormánya alatt: de, nints is neki rettentőbb ellensége a' mostani Angliánál, mihelyt az, a' Napoleon' mértékét veszi ismét fel, 's határszéleit más nemzetek' függetlensége' rovására akarja kiterjeszteti.

A' Morning-Herald: "A' Brougham Lord beszéde, a' Kantzellaria-törvényszék' reformálása felett, igen fontos változást szerzett a' köz-vélekedésben, a' Ministerium tartósságára-nézeve. Tsak 2 vagy 3 nap-

pal is még ezelőtt, alig volt egy ember a' Cityben, ki nem hitte volna, hogy a' Ministereknek le kell lépinteniük. De a' Kantzler-Lord' nyilvános egyenes magaviselete a' vissza-élésekben az ő' saját Törvényszékében, egy tsudalatos változást hozott-be. Mi, egészen úgy vélekedünk, hogy ha Brougham Úr nem lett volna; a' Ministerek, nem állhattak volna meg a' köz-vélekedés' özöne ellen, mely ő-ellenek oly dühösséggel dagadt-lek.

FRANTZIAORSZÁG

A' Journal du Commerce azt mondja: "Egy Journál jelenti febr. 29-dikéről, hogy a' mi' külső Ministerünk, Aponyi Úrtól tudósított az Austriaiak' benyomulásokról a' modenai Hgségbe. A' Messenger is éppen ezt mondja. A' Gazette hozzá teszi, -- Granville Lord ott volt a' tanátskozáson, és Sebastiani Ur azt mondta volna, hogy Olaszországban, Austria' országlószékének és hatalmának belé-avatkozása semmi módon nem adhat okot az ellen-mondásra a' frantzia országlószék' részéről. Mi, kétségbe hoznók ezt az állítást; de a' belé-avatkozás' léte bizonyosnak láttzik. -- A' Temps szerént, azon gyökérértelmek, mellyek szerént a' Hatalmak dolgoztak, megmagyaráztattak (frantzi nyelven) egy új tanátskozó-protokoliban, Londonban, és

nevezetesen azt mondják, hogy az 1815-dikei Kötések nem csak a' Fejedelmek között, hanem nemzetek között is kötettek, és Frantziaországnak szabadságában áll ugyan, azokat meg nem esmérni; de akkor osztán Európa' minden nemzeteivel ellenségeskedésbe fogja magát bonyolítani. — A' Commerce azt mondja, hogy Bressen Úr, a' mézsi Püspök, eltűnt a' Megyéjéből. — Perpignanban egy csoport nép megtámadta a' Seminariumot, össze-tört benne bútorokat, ajtókat, ablakokat — mindent, kihordotta az udvarra bogjába 's meggyújtotta; mikor osztán, a' nemzeti-gárda a' tsendességet vissza állította. Az Érsek eladta lovait, szekereit, 's pompás mulató-házát is.

A' Constitutionnel febr. 27-dike alatt, ezt mondja: "Bizonyítva mondják ma, hogy 5 vagy 6 száz Olasz és piemonti kivándorlott, beütött (Savoje-be); és mintegy 2000 nemzeti-gárdát, a' Savoje-al határos Departémétekből, elvezetett magával. — A' National ezt írja: "Egy lyoni Levél, febr. 24-dikéről, jelenti, hogy az olasz kivándorlottak két oszlopban mentek-be Savoje-ba: egyiket vezérli Governo Gen., a' másikat Regis Gen. A' kivándorlottak reménylik nem-sokára Chambery-be-érkezéseket, a' hol a' Királytól oda küldött olasz várvéd, egyet-értésben van a' Patriotákkal, és barátságban lesz velek. — Azon órában, midőn az utolsó Kurir Chamberyből elindult, kiűtött a' felkelés, 's az úttákon verekedtek. — Egy lyoni, utóbbi, 27-dikei Levél is erősíti ezen beütést utolsó szavában; ámbár elébb azt mondja, hogy elszéledtek volna, az utánnok küldött frantzia dragonosok' látására.

A' Gazette, az ő' beurse-tudósításában azt mondja: "A' Moniteurbeli tikkely ellenére is, a' Desaix Gen. betsapását Savoje-ba, egy sereg piemonti kíván-

dorlottakat, és jóforma számú parasztokat 's nemzeti gárdákat vezérelve Grenoble' és Lyon' vidékeről, a' beurse-n bizonyosnak tartották. — A' Temps jelenti a' maga' bulletinjében, febr. 28-dikán, hogy a' telegraph által tudják, a' Savoje-ban próbált rendetlenség' lázasszításának semmivé-tételét.

Humbold Úr megérkezett Párisba, és a' legbékessegebb bizonyságokat hozta volna a' burkus udvar' részéről. Mortemart Hgnek pedig egy hivatali tudósítása megtáfolja Muszkaország' háborús planumát.

A' National mondja: "Egy más újabb katonaszedésről beszélnek, melynek a' száma 200,000 lenne, és egy 60,000 embernek a' piemonti határszélekre-küldéséről. — Febr. 24-dikéről írják Pont Beauvoisinból, hogy egy 16,000 embernyi piemonti sereg Savoje-ba indulna.

A' Journal des Debats azt mondja: "A' belé-nemavatkozás' principiuma vár most egy újj és igazi munkába-vételt. Egyebány, az ő' saját Státussokból kitett Fejedelmek Olaszországban, segíséget kértek az austriai országlószéktől. Költsönös kötésekről, feltételekről, kiszabott rész-katonaságról (contingens), melyek a' bétsi udvart lekötelezik ezen kívánságok' teljesítésére; és kétségen kívül van, hogy katona-mozgás kezdődött-e a' lombárd-venetziai országban, mely Modena', Párma' és Romagna' határszélei ellen van intézve. Itt, csak egy meghatározás van Frantziaország' részéről. Egyetlenegy austriai regiment ezen Hatalmak' birtokai között valamelyiken, a' legnyilvánosabb megsértése a' belé-nemavatkozás' principiumának. Több van ebben valamivel, mint az egyenlőség' vagy felsőbbség' tsupa kérdésében; a' mi' revolutionk' egész jövődjö fekszik abban. Gondoljuk-meg, hogy az, tsak az

ő-általa először kimondott's azután más Hatalmaktól megesmért principium'fenn-tartásával élhet Európában. Nem kereste az, az erejét bírtok-nagyobbításban; hanem, más nemzetek' függetlensége-eránti tekintetében találta azt meg. Tsak egy hozzá-nyúlás is ezen tekintethez, — Frantziaország, veszedelemben forog, hogy Európa' tekintetét és bizodalját elveszti.

BELGAORSZÁG

Surlet de Chokier Urat a' belga nemzeti Congress különös pompával állította-be hivatalába, mint Belgaország' Regensét, harangszó és ágyúdörgések között. Két lovas hintóban ment ő a' palotába pölgár-gárda sorok között: de a' kotsiját a' Gen. Stáb' számos Tisztei veték körül; a' tolongó nagy sokaság öröm-kiáltással kísérte őtet. Öltözete egyszerű fekete köntös volt. A' nagy szobába belépvén, az egész gyűlés felállott, és örvendetes köszöntésre fakadt. A' fejedelemisék készen volt karmajn-ve-resbáronnal behúzza, melyen aranybetűkkel a' nemzeti választott mondás — Union fait la force — állott. Háta megett állottak a' 3. színű nemzeti zászlók, lobogóra botsátva. A' thronus' jobbjan állott Vanderlinden de Hoogvoorst, mint Belgaország' pölgár-gárdájának Fővezére, az ő' egész Gen. Stábjával; balról, a' hadsereg' számos Gen. Stábja, a' többek közt Vandermeeren, Goblet, Nypels, Chasteler Generálok, Rodenbach, 'sat. Obesterek. A' Ministerek, a' Népköve-tek között voltak. Gerlache Úr hívta-meg a' Regent a' Congress' nevében, hogy a' thronusba üljön; de ő azt gondolta hogy elébb esküjét tenné-le. Ez megesvén, kikérte a' Regens a' Congress'től, hogy neki mint első kedvezést, engedné-meg az állva-szóllást, Meghajtja ére magát, és megilletődött hangon Beszédet tartott, melyben különösen a' haza' fekvésén bo-

tsátkozott-ki, kivált' pedig, említette azt, hogy az ő' esküvése, melynél-fogva a' nemzet' függetlenségét fogja fenn-tartani, szent fog maradni. — Ere, Gerlache Úr is tartott egy szép ellen-beszédet. Mind-a' két beszédet mindenfelől lármás hely-be-hagyás követte. Ara a' Regens vissza-menvén, a' palota előtt a' számtalan so-kaság ki akarta fogna' lovát, hogy ha-za huzza kotsijában; de ez az okos em-ber kiszállott abból, és egy mellette-ál-lótól — mivel' esső volt — egy esernyőt kért, 's haza gyalogolt. — A' Congress, az ideigvaló országglószéknek, mely hi-vatalát azon nap' tetette, köszönetet szó-zatolt; Gerlache Urat pedig, az ekkorig volt Al-Elölülöt, szinte eggyesült aka-rattal Elölülőnek tette: ki a' Gyűlést ára kérte, hogy még 8 vagy 10 nap' ne o-szolnának széjjel, hanem a' szorgos mun-kákon esnének által-kivált' a' választó-törvényen.

NÉMETORSZÁG

A' német Szövetség' hadi ereje, XI seregben, ebből áll: I. II. és III. sereg; Austria 94,822 ember; IV. V. VI. Bur-kusor. 79,234; VII. Bajoror. 55.600; VIII. Würtemb., Baden, Hessen-Darmstadt 50,150; IX. Szászor. Választó-Hessen Nsaau 21 718; idevaló még Luxemburg a' Vártól 2556; X. Hannov. Holstein-Lauenburg, Meklenb-Schwerin és-Strelitz, Olden-burg, Lübeck, Bremen és Hamburg 28, 058; XI. A' tartogatott gyalogság: Sach-sen-Weimar, Altenburg, Coburg-Gotha, Meiningen, Anhalt-Dessau, Bern-burg és Köthen, Schwarzburg-Sonders-bausen és Rudolfstadt, Hohenzollern-Hec-hingen és Sigmaringen, Lichtenstein, Waldeck, Reusz, Schaumburg-Lippe, Lippe-Detmold, Hessen-Homburg és (mé-nuti) Frankfurt 11,566 együtt az egész Szövetség' creje = 505,484 ember.

Frankffurt (ménusi), mártz. 1. —

A Státus papirosok' vesztését a számvetés' napja' közelgetésekor, a' sok egybegyűlt híreknek tulajdonítják. Nevezetes ezek között, az a', még históriáson is nevezetes hír, hogy Sebastiani Minister, a' frantzia Alsókamarában, hivatalosan nyilatkoztatta vóna ki, hogy Frantziaország, az olasz zenebona' eligazítását Austria' belé-elegyedése által, korántsem fogja úgy nézni, mint a' belé-nemavatkozás' principiuma' megsértését fegyveres kézzel. Ezen mystificatiók által hágozt a' foljamat 1-2 pCentóval feljebb.

BURKUSORSZÁG

A' Stuttgarti Zeitungban e' van Berlinből: " A' mint itt beszélük, minden órán egy tsászári Ukas fogna kijöhetni, mely által Lengyelország teljes egyesítése Muszkaországgal, lenne kimondva, és az annak egy tartományává formáltatnék. A' jan. 25-dikei Manifestumot úgy nézik mint ezen rendszabás' bevezetését. — A' mi felsőbb tarsaságainkban (cercele) sokat beszélnek most egy Szövetség-Kötésről, mely már a' végéhez nagyon közel járna, és fővégtárgya oda menneki, a' bétsi Congress-actákon és következő Kötéseken fekvő systemát a' maga' teljes erejében fenn-tartani. — A' javallat ahhoz a' muszka udvartól került volna, de a' bétsi és berlini udvarak már hozzá is állottak vélne. Hihető a' többi Hatalmakat is megkínálják ezen jötelemeny' szívéllésére.

OLASZORSZÁG

Egy neápolji Levél febr. 10-dikéről, a' frantzia Nationalban, úgy beszél, mint ha ebben az országban mindjárt revolutio lenne, még-pedig gonoszabb mint akarhol. Szerentse, hogy a' National mondja; melynek ritkán sül-el a' jövendölése.

Midőn Benvenuti Kárdinált Bolognába fogva vitték és a' kotsiból kiszállott,

közelebb volt már ő a' halálhoz mint az élethez, ijedtében. Az oda hullámló népsokaság' rikóltása, füttyölése, szidalma és kő-hajgálása, oly' dühös volt, hogy még azok is irtódtak tőlle, kik ezek között voltak. Azon pillantatban tartóztatott-fel Grabinski Gen. egy olyan döfést, mely az ő' életét fenyegette: midőn a' sokaság utánna tolakodott, az ajtóra állván Pio Sarti, kitakarta mejjét, ezt kiáltva: az a' gyilkoló fúrja ezt keresztül, mely a' Kárdinál' életére törekedik. Ez a' hidegyvérűség beszolgált a' dühös népre, és lassanként kitakarodtak.

Róma, febr. 24. — Fő-Hadnagy Lazzarini alatt álló 2000 hív katonaság, Civita-Castellana-nál állanak, és a' Tiberis' fontos hídját, Ponte felice, foglalták-el. Az insurgensek Otricolinál vannak. A' város, tökéletesen tsendes. — Az egyházi tartományokban 4 felekezetre oszlanak a' lazzadók: némelyek Köztársaságot akarnak; mások egy Olasz Királyságot, Eugénnek egy fija alatt; harmadik egy toscanai párt; végre némelyek konstitutziós Pápát akarnak. Ezen sokféle elementum zavarjához, kétségekivül patientia kell.

Azt a' képzetet, vagy inkább képtelenséget Olaszországból egy országot formálni, itt, oly' rábizólag veszik-be, hogy most először mindent tsak ideigőráig tesznek. Azért is várják nyugtalanul Piemont' hozzájok-állítását. Egyéberánt, az itteni sajtó igen vígyázó; tsak a' Papokat 's Pápát nem kiméllik. — — — —

— — — — A' frantzia felekezet és a' Frantziák, elkezdették már az ő' mesterkéleéseket. A' Németek, tsendesen vannak túl a' Pó-n.

Márcz. 5. — Római tudósítások sze-

rént, febr. 26-dikáról, egy a' főváros' megtámadására rendelt felkelők' 1000 emberből álló serege Otricolinál állott, a' hol az, szaporodást várna, hogy osztán (a' mint mondották, mártz. 12-dike-felé) útját tovább foljtaná. Civita-Castellanához nem messze, két kis tsata esett, melynek elsőjében a' lázzadók egy pápai katonaság-szakaszt elűztek a' ponte felice-től; de a' másodikban, őket kergették onnan el.

LENGYELORSZÁG

A' legújabb burkus Staats-Zeitung semmi tudósítást nem hoz Varsóból. A' leipzig-i Zeitungban az itt következő Leveleket olvashatni: "Varsó, febr. 21.— A' Diebits Hadmarsal' mérész plánuma nem ütött jól ki. A' jobbójával alól, a' bal szárnyával felül Varsón akart ő' a' Weichselen által-menni, a' várost bekeríteni, s közepével a' lengyel sereget megverni és győzdelemmel Varsóba bemenni. Az ő' bal-szárnyát kétszer verte már meg a' derék Uhlanusgenerál Dwernicki. Először Stoczek és Scerozyn között, a' hol Geismar Generált verte-meg és 11 ágyúját vette-el; és másodsor Koszenicenél, a' hol ismét Kreutz Generált és Würtemberg Printzet verte-meg, s elvett 5 ágyúját. Würtemberg Hg. a' történt változásoknál, elkéredzett a' lengyel szolgálathól; az ő' elébbi alattavalója, Dwernicki Generál, úzi ötet ezen pillanatban. Geismar Generál a' stoczecki viaskodás előtt, Beszédet tartott katonáihoz, azon jegyzéssel, hogy a' tsata nekik nem nagy diadalmat szerezne; mint-hogy tsak rakásra fűzött újj katonákkal lenne dolgok. Még az ő' saját fourgonját (eleségtájját) is elfogták, melyből a' mi' Krakusy-nk, az ő' borával, arakjával s dobányával vidorították magokat. — A' jobb szárnyat Skrzynecki Gen. kénszerítette hátrálásra. — A' Diebits

Hadmarsal' kellőközepe, verekedik már most Grochow-nál, Varsóhoz fél mérföldnyire, Prága megett, harmad-nap-ólta, és ha a' lengyel katonaság megtámadja, vissza vonólnak az erdőbe. Hanem, ma vagy hólnap' egy meghatározó ütközetnek kell történni. A' lengyelek két lovaszászlót vettek-el, ilyen irással: "Megbizonyított vitésségért." Most, a' mi' tanátsházunkon lobognak azok. A' 3 nap' lefoljtában, 7000 embert veszettek volna a' Muszkák, a' miéink 2000-et. A' mi' katonáink, merő vakbuzgóságból állanak. A' Dybrowski' nagyon szeretett Maçurek énekével "Lengyelország nem veszett-el valamig mi élünk" neki rohannak felszorított bajonéttal az ellenségnek, mely sehol-se' akar megállani. Egész sereg megsebesített és fogój Muszkát hoztak ide be. Tegnap' kért Diebits fegyverszünetet 24 órára, a' halottak' eltemettése kedvéért.

A' lengyel határszélről, febr. 25. — Két napja már, hogy folj a' tsata melyben a' hadi d. tsósság, a' sereg' hatalma és kétségbe-esés egymással szembe-állottak. A' lengyel hadsereg állott a' Nowidwortól Prágáig terjedő térségen, mintegy 70,000 ember, 120 lovas-ágyúval. A' Lengyelek keveset lőttek, a' lovasság rá-rohant egy négy-szegű tsapatra, és széjjel verte azt, a' lengyel tudósítások szerint; a' gyalogság pedig bajonéttal ment az ellenségre. A' Lengyelek' ellent-állását elnyomhatatlannak mondják; úgy hogy a' muszka hadsereg, a' lengyel tudósítások szerint, az erdőbe húzta volna vissza magát; és 7000, sőt mások szerint 10,000 embert veszett volna. Varsóban olyan hír völt, hogy a' muszka hadsereg vissza vonólna. Minden, fegyverviselhető férfi ömlik Radzimin-felé, Varsóhoz 4 mérföldnyire, a' lengyel hadsereg' bal szárnyához, hogy a' végszakasztó ütközetben részt vehessen.

Úgyanonnán, febr. 26. — A' Prága alatt esett rendkívülvaló dolgok-ólta, a' Lengyelek' lelkesedése a' legfelső fogra lépett. Minden Lengyel a' Hérósok' sorában akar fényleni, kik hallatlan álhatatossággal, 5 hosszú nap' állottak ellent az ellenség' sokkal nagyobb erejének és egy halált-okádó ágyútűznek. Nem tudhatni még a' Minsk és Grochow között esett ütközetek' foljását; de azt, tudják, hogy a' Chlopicki' okos vezérlése szerzettemeg a' Lengyeleknek a' győzödelmet, 's kényszerítette a' Muszkákat a' hartzmezőről kitakarodni, 's Minsk-felé venni állást. A' grochowi erdőben volt a' legkegyetlenebb tsata, ennek elfoglalásától függött a' győzödelem. El is követett Diebits Gen. mindent ennek megtarthatására. Szeméjjesen fogott ő ott állást a' hadsereg' derekával. Chlopicki Gen. meg-godolván az ágyú' kevés számát, ilyen fordulást tett: "A' könnyű ágyúság' védelme alatt, bevézet 10,000 gyalogságot a' most szedett rekrutát közzül az erdőbe, feloszlatta itt azokat tirailleurok-re (szinte mint mikor a' vadászokat el-állítják egyenként, — de itt csoportonként) kik egyedül-tsak ára ügyeljenek, hogy az ágyúk mellől a' Pattantyúsokat lövöldözzék-le. Két órai tirailleurok-tűz (puskatűz) után, a' Muszkák elvesztették Pattantyussaik' legnagyobb részét és kényszerítették a' helyet ott-hagyni. A' vissza-vonulás' pillanatjában, egy tündöklő rárohanást (charge) tett Chlopicki az egész lengyel lovassággal, a' legkedvezőbb kimenetellel; mely a' Muszkák-nak 20 ágyújokba került. Kétségekivül mindenik részről sok ember esett-el; de az ezen, tsaknem lehetetlennek láttzó kimenetel' erköltsi bebatásnak, természet-nagyon különbözőnek kell lennie a' két hadseregben, 's a' Lengyelek' bátorságát nagyon feltűzeli. A' legrosszab-

búl fegyverkezett népkatonaság, a' lengyel kaszások, lehetetlenséget követtek-el; nem ronthatott rajtok keresztül a' muszka lovasság. — Febr. 28. — Varsói kereskedő Levelek azt jelentik, hogy a' Muszskák, 21 és 22-dikén 14,000 embert és 56 ágyút vesztettek volna.

Febr. 27. — A' Varsó mellett esett gyilkos ütközetekről, különböző hírek tamodtak. A' sok hírből a' sül-ki, hogy mindegyik részről példátlan vitéz-séggel hartzoltak. Hogy Radziwill Hertzeg el-esett, és Diebits Hadmarsal megsebesedett volna, talán tsak szóbeszéd; és hogy a' muszka hadsereg a' tartogatottakat várna-be, hogy újra megtámodólag dolgozhasson.

A' varsói Zeitung a' Seroczin-i összeszta-pásról így beszéll: "Szemmel-látók egyformán állítják, hogy soha oly' nagy hērōsi bátorságot, tüzes buzgóságot, hidegvērű meg-gondolást egyfelől, mint el-lenben ijedséget más részről, nem lát-tak. A' Tiszteknek a' hartz után, mindent el kellett követniek a' katonák' tüze-nek letsilapítására; külömben, egy fog-junk-se lett volna: mert a' mely Muszka el nem búhatott, mind megtalálta halalát. A' két hetes katonák, olyan pat-tantyúsok voltak a' legelső ütközetben, mint a' régiek. Ditséri még itt az újj Krakuse Tiszteket, kik nem régen még a' Hivatalokban foglalatoskodtak; az ő' ret-tenthetetlenséggek, vetekedett a' betsü-let-jellel tetézett régi Tisztekével. Ditséri még itt Dwernicki Generált, 's az akkor nap' commadirozó Skrzyneckit (a' már Generalissimust) ki ezen emlékezetes ütközetben, öcök ditsősséggel borította-be magát.

A' két ellenkező hadsereg' állapotját a' burkus Staats-Zeitung így adja-elő, a' varsói tudósítások szerént, febr. 21-dikéig, röviden: "A' lengyel hadsereg,

mintegy 70,000 ember, 120 lovas-ágyúval, minekutánna a' Weichsel jobb partjára által költözött, ott áll, a' hátát a' foljvíznek vetve; 's nyúlik-el, Prágától-fogva Modlinig. A' veszedelem' közzeletésével — már akkor elvégezte az országgyűlés — az országlószéket Czestochauha tennék által. — "Hiteles tudósítások" fennírás alatt, a' varsói Köz-Státusjournal, az itt következő hivatali tudósításokat hozza a' hartzmezőről: A' Zymirski-Gen. tudósítása szerint Kaluszynból, egy szakasz lovasság küldődött ki Boimia falu-felé, Siedlce erányában, szagülődozás-végett. Holmi apró tsapkodás nem völt számba-vehető. A' Liw-ből jövő út' kitudakozására kiküldött egy escadron, valami 50 lovas ellenségre bukkant. Bukowski Obester, ki ezt a' szagülődozó sereget vezérlette, megtámodta azokat egy pelotonnal (nehány emberrel), 's vissza verte. Elesett a' Sacken Gen. Adjutansa 's egynehány ember: a' mi' részünkről lett 2 sebes.

Ugyanazon Zeitungenban a' szolgálatottevő Morawski Gen. küldött-be a' grochow-i fő-szállásról, 17-dikéről, estéli tizedfél óráról, ilyen értelmű tudósítást: "Ezen pillantatban éri-ezik-meg egy Tiszt Skrzynecki Generáltól. Két gyalog-regementünk, a' 3-dik és a' 4-dik, 8 ágyúval, 12 ellenséges gyalog-regement ellen, mellyeknek 26 ágyújuk völt, reggeli 5 órától-fogva estéli 5-ig viaskodott Dobre város' vidékén. A' tsata, öldöklő völt; még-se mehetett-rá az ellenség, hogy Skrzynecki Generált helyéből kimozdítsa. A' fogjok' szava szerint, Diehits Hadmarsal maga igazgatta a' muszka katonaságot. A' 3-dik reg. második tsapatja 3 óráig tartotta vissza az ellenséget egy átjáró helyen, és 100 ember a' 4-dik regementből, széjjel szórt egy tsapatot. Hóltakon kívül, nem lett köz-

zülünk egy fogojis, ágyút-se veszteltünk.

* Berlin, mártz. 2. — A' bíjjános és bizonytalan tudósítások a' muszka hadseregtől nem hagynak semmi kétséget, hogy az, az ő' elő-nyomulásában Lengyelországban, fontos akadájokra bukkant. A' lengyel hivatali-tudósítások, ha bár nagyítottak is, bizonyossá teszik mint lett-dolgot, hogy egynehány a' Muszkáknak káros tsatáknak azoknak pillantati vissza-meneteljek a' következése. De azomban, nagyon elévejedne az, a' ki ebben már, a' lengyel dolog' jó kimenetelét látná. Muszkaország' hatalmához és segédforrásaihoz szabva, még egy elvesztett táborozás is kevésé vétenék számba, még kevésbé egynehány első mozdulások' történetes sikeretlensége, mellyek még-inkább gátoltattak-meg a' térség' tulajdonsága által, mint az ellenség által. — Egyéberánt, az a' hír, mintha Muszkaország segéd-seregért szállította volna meg a' mi' országlószékünket, éppen nem való: Muszkaországnak, tagadás nélkül, valamint betsülete, úgy státus-okossága' dolga, ezt a' lengyel tzivakodást, egészen és egyedül-magának igazitnia-el. Ha itt ott némely politikusok egy magától-álló Lengyelországot az európai egyenlőségre éppen nem tartanak rossznak, 's ennél-fogva már úgy okoskodnak, hogy Muszkaországnak, történeendő esetben, délkeleten eszközölnének kárpótlást; még-sem igen tettzik itt nállunk ki a' lengyel dolog mellett — mellyet még, mind-tsak nem akarnak valódi nemzetinek tartani, — általjában nagy sympathia: valamint eleinte a' görög dolognál is történt; igen is megtörtént, még utóintá is.

Egy Rendelés szerént, febr. 21-dikéről Dwernicki Brigados Generált, a' stoczeki ütközet' megnyeréséért, Osztajos Generállá tette a' nemzeti országlószék.

Utóbbi tudósítások Varsóból, febr. 27-

dkéig, igen röviden: "Menti a' berlini Haude' Zeitungja a' Muszkákat, hogy ezeknek, a' Milosnaig-jövetel, tsak 750 emberbe került volna; és hogy a' Lengyelek' vesztesége több lett volna mint a' Muszkáké. Febr. 24-dikén kezdették újra a' verekedést Prága' síkján. Zegrz mellett a' Narew-felől jött a' megtámadás, északról. Egy hid volt a' vérontás' tárgya, mellyet utóbb, a' Lengyelek felgyújtottak; mellyel a' tsatának vége lett. De delben, midőn már a' Muszkák nagy számmal voltak innen a' vizen, újra kezdették azt nagy öldökléssel, mely esteli 7 óráig tartott, mindenik félnek nagy veszteségével: de a' Muszkák megtartották állásukat. Most készültek már a' következő napi öldöklő viadalra; mely végszakasztó akart lenni. Már korán reggel (febr. 25; a' tél' kellőközepén) elkezdődött az ütközet a' Lengyelek' bal szárnyán. Az első muszka megtámadás, esett Tarchomin' vidékén, Varsóhoz 1 mérföldre. Uminski lengyel Gen. vezette a' maga' lovasságát az ellenség ellen, és megalintotta ezt. A' lengyel hivatali tudósítások szerint, megverte volna ő azokat, és sok fegyvert, ágyút és fogjokat vett volna tőlök el. — Elkezdődött a' tsata a' jobb szárnyon is, 10 órakor, a' Sombkowi országúton és az egész líneán, ezen helytől a' Weichselig. Egynehány óra-múlva egy mérges viaskodás után, újj sereget és végtelen ágyú-líneát vittek a' Muszkák az ütközetbe, mely példátlan vérengező volt. Sok száz ágyú dörögött egymás ellen; és a' lengyel Generálok Chlopichi, Krukowiechi, Szembek, Skrzynecki 'sat. magok vezették a' magános brigad-okat a' tűzbe, mellyek a' Muszkákknak soknál sokkal-több erejű megtámadások ellen, a' legnagyobb vitésséggel és makassággal, mint kétségbesettek megállottak. Ugy mentek a' Ka-

szások is, a' második lengyel Ublanus-regementel együtt, egy muszka vasaregementre, és felapritották ezt, tsaknem egyig. De mindezek a' vitésségek a' Muszkák' özönének ellent nem állhattak. Minden a' két részről igen nagy volt a' veszteség; és a' hartz tartott késő-alkonyodásig. Mar délután bevitték a' megsebesedett Zymirskit Varsóba; ki, sebje' első bekötése alatt megholt a' felesége' karjai között. Chlopicki öreg Gen. alatt 3 lovat lőttek agyon, mivel' a' legforróbb helyeken forgott, negyedszer találta őtet egy gránát. Egyik lába sebes lévén, még-sem akarta ott hagyni a' hartzmezőt; de, beugratott Varsóba egy pillantatra, megmutatni, hogy még él.

ERDÉLYORSZÁG

Kolós várt. Mártz. 13.—1831. Létzfalvi Tekintetes Keresztes Elek Ur, Medicinae Doctor és T. N. Kolosvármegye' Tablabirája, nints többé! F. E. Febr. 14-dikén temetési tzeremoniája, a' midőn is Kolosvári Réf. Pap T. T. Csiszar Sámuel Ur által tisztelteték meg egy a' Boldogult' házánál mondott nyomos Halotti beszéddel; de érdemeinek jutalma itt még nem culminált — ma ugyan is 11 orakor a' Királyi Lyceum' a', az holott is 22. esztendőig volt az Anatomia' és Bábames-terség' közhasznú Professora — emlékezete számos Uri Méltóságok' és többérdemes Halgatók' jelenlétökben, egy szép és emelő deák beszéddel innepeltetett meg, —mely a' meghóltnak ditsőségét, a' tisztelt Intézetnek tiztségét, a' derék oratornak, T. T. Bano István Pro-director Urnak pedig ditséretét méltán emelte. Szép példája a' keresztyéni szeretetnek; szép példája az érdem-betsülésnek a' különböző vallásos vélekedések között! —

K. Thesaurarius Cancellista Hirling Fridrich meghólt.